

Kerstfeest

Schets uit 'n Rijksopvoedingsgesticht
door
F. B. van Velzen

't Is niet noodig, den kalender te raadplegen, om te weten in welken tijd van het jaar we leven.

Hoor maar! „Stille nacht, Heilige nacht”

„Kerstliederen”, maar in den regel zijn ze naar 's lands gelegenheid verhooghaarlemmerdijkscht.

Maar, „Stille nacht, Heilige nacht” kennen

Een klein joggie, Hompie Kurkie, zit stiekum te smoezen met 'n jongen achter hem. (blz. 150).

klinkt het hier; daar zingen ze van „de Heddertjes”; weer 'n andere groep neemt „Er ruischt langs de wolken” in studie.

Van alle zijden Kerstliederen!

Er is 'n programma samengesteld van die liederen, welke bij de gemeenschappelijke Kerstfeestviering zullen gezongen worden. Dat is noodig, want vertrouwen op het vroeger geleerde gaat hier niet.

Zeker, ze kennen liedjes genoeg, ook wel

ze, kennen ze zonder uitzondering. Ze kennen het, en ze trekken niet eens den neus op als ze 't zingen moeten. 't Is geen „ouwe mop”, geen „afgezaagde deun”.

'k Heb m'n versjes opgeschreven en ga nu op m'n stoel achter mijn tafeltje zitten. Dit is voor m'n jongens het sein, om op te houden met het werk, waar ze aan bezig zijn. Nu gaan ze lezen, die liedjes van 't bord en ik krijg hun critiek te hooren. 'k Laat ze gaan, 'k steek

'n sigaar op en doe, als lees ik mijn werk nog eens over. 'k Verwacht, dat ze „los” zullen komen en in dit „los” komen zijn altijd wel momenten voor mij om vast te pakken. Van die als toevallige aanknoopingspunten, om mijn Kerstpreken in te zetten.

„Zijn dat nu de liedjes, die we op 't Kerstfeest zingen moeten?”

Ik knik, afwezig.

„„Stille Nacht” ken ik”.... „Ik ook”.... „Ik ook!”....

„Natuurlijk, wie kent dat nou niet?.... 'n Mooie mop....”

Nog steeds houd ik me doof.

„Seg Hain, bin jij verlejen joar met Kerstmis in Tuschinski geweest?.... Fain hé?.... Hebt U 't urgel in Tuschinski als 'ns gehoord, meneir?”

'k Schud m'n hoofd, zonder op te zien.

„Da's nog 'ns 'n pierement.... 't Speulde ook: Stille Nacht.”

Een klein joggie, wat erg klein voor zijn negentien jaren en daarom Hompie Kurkie genoemd, zit stiekum te smoezen met 'n jongen achter hem. Ze hebben pret voor zes.

'k Tik even met m'n potlood. Ze kijken op en de gesprekken verstommen. Maar die eene lacher is niet uitgelachen. 'k Wacht even!

„Wat is er, Gijs?”

„O mijnheer, Hompie kent zoo'n mooi Kerstversje!....”

„Hé, mijnheer, laat U 't eens zingen?” vallen allen in.

„Neen jongens, laten we dat niet doen. Ik ken jullie Kerstversjes en 't Kerstfeest is geen feest, om te spotten”.

„'t Is toch 'n faist en den mag je toch wel lol maken? Wat binnen dat nou voor liedjes, die op 't bord staan?”

„Je hebt gelijk, Piet. 't Is 'n feest! Maar, je weet, dat ik dikwijls heel anders over de dingen denk dan jullie. Nu mogen jullie mij eerst 'ns vertellen, hoe jullie over Kerstfeest denken. 'k Zal je 'n vel papier geven en je maakt allen een mooi opstel over Kerstmis.”

'k Deel papier uit en ijverig gaan ze aan 't werk. Ze maken graag opstellen. Vooral vrije opstellen, waar ze zelf 'n rol in kunnen spelen.

'k Heb ze mee naar huis genomen, die opstellen over het Kerstfeest. Meest waren het verhaaltjes van zoons, die na veel wederwaardigheden juist op Kerstdag thuis kwamen.

Over 't algemeen raakten de opstellen van de roomsche jongens nog het meest het Kerstfeest.

'k Laat hier volgen, wat Dries schreef. Dries, de langste jongen van m'n groep, twintig jaar, 'n Brabander, 'n tikje achterlijk.

Hij schrijft: „ik heb thuis wel eene kerstboom gehad en daar hongen biltjes aan en snoepjes en kaarzen die aan waren ik heb schapen gehad met strooi er in en een kripje van betellem daar kintje Jezus in lag. ik ben wel eens naar de nachtmis geweest en dat daar die altaar ook zoe schoon was besiert en toen regenden als gied en als dat heele (alle) menschen in de kerk moeste blijven asdat ze er niet uit konden. As het heilige nacht was zette wij die plaat op de sprekhooren en dan gongen wij ge man (niemand) uit en toen bleven wij allemaal thuis bij de kerstboom zitten en wij gongen allemaal naar de nachtmis en dan gongen we snachs om 4 uur gongen we van huis af en dan kome we om 7 uur thuis en dan was het er zoo mooi die boomen allemaal het was ardig om te zien en die priesters zoo mooi en die altaar ook in die kerk van ons perroggie.”

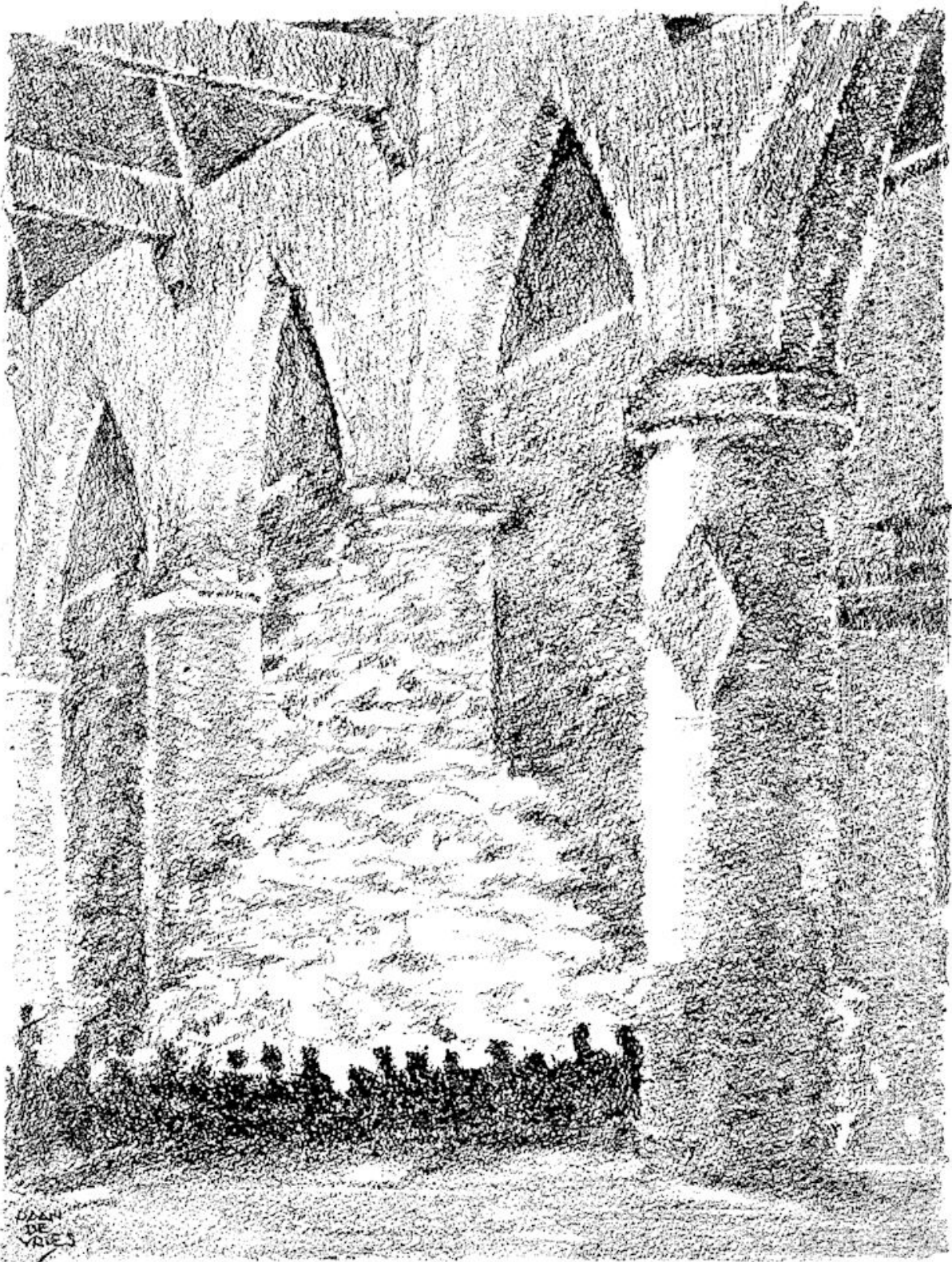
Piet is protestant en de eenige, die de betekenis van het Kerstfeest vrij juist weergeeft.

Hij schrijft: Het Kerstfeest beteekent, dat de Heere Jezus geboren is, op dien dag. Het is een plezierig feest voor de kinderen. Er staat een groote Kerstboom in de kerk en de kinderen die op de catechisatie zijn mogen dan rondom den Kerstboom zitten.... Ook voor groote menschen is het feest. De dominee preekt dan over de geschiedenis van Jezus Christus....

Hein vertelt: „....„Ik heb altijd, tot nu toe, de laatste Kerstmis onthouden. Dat was met sneeuw, dat geeft een prachtig aanzicht. Toen ging ik met mijn moeder naar de Kerstnacht, dat ik zeer mooi vond. Maar toen mijn moeder waart gestorven ging ik niet meer naar de kerk en deed niks meer aan mijn geloof....”

Gijs geeft 'n verslag van 'n Kerstfeestviering, welke hij bijwoonde in een Katholiek gesticht.

„Het was Kerstfeest. 's Nachts om 12 uur gingen wij naar de kerk om daar het Kerstfeest te vieren. Toen we uit de kerk kwamen, gin-

Er staat een groote Kerstboom in de Kerk. (blz. 150).

„De laatste Kerstmis.... Dat was met sneeuw....” (blz. 150).

gen we weer naar bed. 's Morgens om 8 uur stonden we op en gingen naar beneden om te ontbijten. Toen dat afgeloopen was, gingen we naar de zaal, waar het Kerststalletje stond en daarvoor begonnen wij te zingen van allerlei liederen. Daarna werd ons een mooi verhaal verteld en toen het 10 uur was gingen wij naar de parochie. De mis was om twaalf uur pas uit. Toen wij thuis kwamen stond het eten al klaar. Je kunt U wel voorstellen wat wij kregen. 's Avonds was het nog het mooiste. We kregen tooneel en muziek tot 11 uur toe. Toen was alles afgeloopen. De tweede Kerstdag was het heel gewoon als andere Zondagen.”

't Kerstfeest voor m'n jongens: in 't algemeen het feest, waarop het onwaarschijnlijke waarschijnlijk worden kan. Bijzondere uitredingen, plotselinge omkeeringen. Wonderen, die nooit gebeuren en die ze voelen alleen te hebben bestaan in hun kinderfantasie.

Geen groote blijdschap als de engel den herders verkondigde, wel groote onwetendheid, grove onverschilligheid! Een afdwalen en zich afkeeren van den eenen weg, die tot Leven leidt.

....„toen mijn moeder waart gestorven ging ik niet meer naar de kerk en deed niks meer aan mijn geloof....”